

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра театрознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Ірина ЯН

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(назва навчальної дисципліни)

рівень
освіти

вищої

третій (освітньо-творчий)

спеціальність

021 – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-творча
програма

Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

(назва освітньої програми)

Київ – 2024

Розробники:

Ржевська М. Ю., доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри театрознавства

Викладачі:

Ржевська М. Ю., доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри театрознавства

РГПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри театрознавства

Протокол від ____ . ____ .20 ____ № ____

Завідувач кафедри Владимирова Н. В.

РГПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Доцент кафедри кінорежисури та кінодраматургії Марченко С. М.

16.10.2024 № 9

Продовжено:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від ____ . ____ .20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	Перший		Перший	
Семестр	I		I	
Кількість кредитів -	3		3	
Загальний обсяг годин -	90		90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	20		6	
	Семінарські			
	Практичні			
	10		4	
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	60		80	
	Вид підсумкового контролю	іспит		іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Методологія та організація наукових досліджень**» є надання здобувачам інформації про принципи організації наукового процесу та методологію сучасного мистецтвознавства задля сприяння адекватному вибору ними методологічних стратегій (підходів) та сукупності методів при здійсненні власних досліджень.

Завдання:

- охарактеризувати науку як соціальний інститут, визначити головні сучасні тенденції здійснення наукової комунікації;
- висвітлити особливості жанрів і різновидів наукових робіт, етапи роботи над ними, процедури їх подання до публікації;
- окреслити коло актуальних принципів, підходів, методів у сучасному мистецтвознавстві.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН) за дисципліною:

ПРН 04. Уміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень, аналізувати наукові тексти інших дослідників, критично ставитися до власних досліджень, вносити необхідні корективи в ході наукової роботи.

ПРН 05. Уміти відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях, матеріалах доповідей та тезах, опублікованих як у вітчизняних фахових виданнях, так і у виданнях, що входять до міжнародних

наукометричних баз даних, професійно презентувати результати власних досліджень на наукових конференціях, семінарах.

ПРН 06. Знати історію й теорію аудіовізуального мистецтва та виробництва як галузі науки, за якою здійснюються власні дослідження; усвідомлювати місце результатів власного наукового дослідження в науковому дискурсі.

ПРН 07. Уміти вирішувати організаційні проблеми в аудіовізуальному мистецтві та виробництві, ухвалювати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН 13. Дотримуватись норм професійної етики й академічної доброчесності у науковій і практичній діяльності та проведенні власного наукового дослідження.

Програма навчальної дисципліни

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
л		п	л а б	ін д	с. р.	л		п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Наука як система пізнавальної діяльності. Класифікація наук.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Тема 2. Гуманітарні науки та їх специфіка. Мистецтвознавство в системі наук. Джерелознавча складова мистецтвознавства.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Тема 3. Наука як соціальний інститут. Наукова комунікація, способи її реалізації.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Тема 4. Академічна доброчесність як принцип наукової, науково-педагогічної та творчої діяльності	6	2	-	-	-	4	-	-	1	-	-	8
Тема 5. Жанри й різновиди наукових робіт. Кваліфікаційні роботи.	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8
Тема 6. Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту як складник кваліфікаційної роботи.	12	2	2	-	-	8	-	1	-	-	-	8
Тема 7. Методологія наукових досліджень.	12	2	2	-	-	8	-	1	-	-	-	8

Принципи, підходи, методи. Міждисциплінарні дослідження.												
Тема 8. Апробація наукових результатів дослідження. Опублікування результатів дослідження.	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8
Тема 9. Вимоги до оформлення наукової роботи. Бібліографічний опис та бібліографічне посилання у науковій роботі.	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8
Тема 10. Метрики сучасної науки: журнальні, метрики публікацій, метрики щодо дослідників.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Усього годин	90	20	10	-	-	60	90	6	4	-	-	80

4. Програма навчальної дисципліни

Лекції

Тема 1. *Наука як система пізнавальної діяльності. Класифікація наук.*

Наука як система пізнавальної діяльності. Продукування нового знання як призначення науки. Цілісність і синтетичність сучасного наукового світогляду. Генеза й дисциплінарний розподіл наукового знання. Природничі, гуманітарні та суспільні науки. Фундаментальні та прикладні дослідження. Метатеоретичний, теоретичний, теоретико-емпіричний та прикладний (емпіричний) рівні наукового пізнання.

Тема 2. *Гуманітарні (соціогуманітарні) науки та їхня специфіка. Мистецтвознавство в системі наук. Джерелознавча складова мистецтвознавства.*

Етимологія терміну (від лат. studia humanitatis – дослівно «вивчення людства»). Предмет дослідження – людина та результати її життєдіяльності (духовної, інтелектуальної, мистецької тощо) в суспільстві. Саморефлексія. Окремі дисципліни соціогуманітаристики. Реконструкція сенсів як головне спрямування досліджень. Мистецтвознавство (історичне та теоретичне), його функції. Історичне джерелознавство, його специфіка та функції в мистецтвознавчих дослідженнях. Типи історичних джерел. Джерела особового походження: епістолярій, мемуари, щоденники. Методи джерелознавства. Верифікація та інтерпретація історичних джерел.

Тема 3. *Наука як соціальний інститут. Наукова комунікація, способи її реалізації.*

Науково-дослідницькі установи та заклади вищої освіти як осередки реалізації наукової діяльності. Університет та академія наук: історичний аспект. Національні академії наук у сучасній Україні. Науковий складник в структурі

професійної діяльності науково-педагогічного працівника. Наукові ступені. Вчені звання.

Тема 4. *Академічна доброчесність як принцип наукової, науково-педагогічної та творчої діяльності.*

Академічна доброчесність як критично важлива умова для забезпечення довіри до наукових результатів та підтвердження результатів освіти випускників навчальних закладів. Питання академічної доброчесності в законодавстві України. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація тощо. Інструменти забезпечення академічної доброчесності.

Тема 5. *Жанри й різновиди наукових робіт. Кваліфікаційні роботи.*

Наукова праця як опублікований чи неопублікований опис наукового дослідження, присвяченого висвітленню певної наукової проблеми чи кола питань. Первинні й вторинні жанри наукових праць. Наукова стаття. Вимоги до побудови наукових статей. Наукова доповідь. Наукова монографія. Періодичні наукові видання. Кваліфікаційні роботи. Структура кваліфікаційної праці (дисертації) доктора філософії.

Тема 6. *Наукове обґрунтування творчого проекту (теоретична частина аудіовізуального проекту) як складник кваліфікаційної роботи.*

Запровадження в мистецьких навчальних закладах принципово нових освітньо-творчих програм, призначених для підготовки докторів мистецтв, як альтернатива програмам підготовки науковців-дослідників (Ph.D.). Принципи їхнього формування та практика реалізації в Україні та за її межами. Вимоги до форми і обсягу дослідницького складника кваліфікаційної роботи (відповідно до «Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні»). Планування наукового дослідження. Постановка проблеми як елемент дослідження. Структура обґрунтування творчого проекту.

Тема 7. *Методологія наукових досліджень. Принципи, підходи, методи. Міждисциплінарні дослідження.*

Методологія науки як вчення про методи пізнання та процедури наукової діяльності. Методологія наукового дослідження в прикладному сенсі як система (комплекс, взаємопов'язана сукупність) принципів, підходів та методів дослідницької діяльності, на які спирається вчений в ході отримання та розробки знань в рамках конкретної дисципліни. Ієрархія принципів, підходів, методів. Методологічний підхід як методологічна орієнтація дослідження (або точка зору) на об'єкт вивчення, принципи загальної стратегії дослідження. Методика дослідження – певні систематизовані комплекси методів (приймів, процедур), що застосовуються дослідником для досягнення поставленої мети. Класифікація методів. Емпіричні методи наукового знання. Теоретичні методи наукового пізнання. Міждисциплінарні дослідження – застосування методів двох або більше різних дисциплін. Типи міждисциплінарних досліджень: взаємодія між системами дисциплінарного знання; взаємодія дослідників при вивченні різних аспектів одного й того ж об'єкта.

Тема 8. *Апробація наукових результатів дослідження. Опублікування результатів дослідження.*

Апробація результатів дослідження: її призначення, форми, різновиди. Оприлюднення відповідних матеріалів для подальшого обговорення на засіданнях кафедри, виступи із доповідями на конференціях та інших наукових зібраннях. Типи конференцій, класифікація конференцій за різними ознаками. Підготовка доповіді, матеріалів доповіді до публікації, тез доповіді. Презентація як новітній інструмент та важливий компонент подачі матеріалу. Оформлення результатів апробації. Стаття як елемент наукової комунікації.

Тема 9. *Вимоги до оформлення наукової роботи. Бібліографічний опис та бібліографічне посилання у науковій роботі.*

Оформлення наукової роботи відповідно до її жанру. Запровадження світової структури наукової статті IMRAD (от Introduction, Methods, Results, and Discussion). Трансформація сучасного наукового стилю: жорстка структурованість, логічна послідовність викладення, прагнення авторів до стислості при посиленні насиченості змісту. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Тема 10. *Метрики сучасної науки: журнальні, метрики публікацій, метрики щодо дослідників.*

Наукометрія: застосування кількісних підходів та методів до опису наукових процесів. База даних Scopus та її журнальні метрики. SNIP (Source-normalized impact per paper) – показник загальної кількості цитувань з врахуванням специфіки предметної галузі. CiteScore – показник, що відображає середньорічну кількість цитувань останніх опублікованих у журналі статей. SJR (SCImago Journal Rank) як показник престижності академічних журналів. Метрики для авторів: загальна кількість публікацій, кількість цитувань. Наукове цитування як умовна одиниця визнання впливу роботи. h-індекс авторів. Індекс i10 (від 2011) – число академічних публікацій автора, що процитовані принаймні в 10 джерелах.

Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науковий апарат дослідження. Обґрунтування актуальності теми дослідження.	2
2	Структура наукового обґрунтування творчого мистецького проекту	2
3	Пошук інформації в науковій діяльності. Сучасні інформаційні технології.	2
4	Поняттєво-категоріальний апарат дослідження.	2

	Категорії, поняття, концепти	
5	Огляд літератури за темою дослідження: засади й методи укладання	2

Індивідуальні завдання: Обґрунтування актуальності теми дослідження, мети і завдань, об'єкту й предмету дослідження, методології (підходів, методів), теоретичної бази дослідження тощо. Укладання списку літератури та джерел за темою дослідження.

Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточне оцінювання роботи аспірантів впродовж семестру проводиться за допомогою експрес-опитування з розглядуваної теми, контрольних вправ, творчих завдань, оцінювання виконаних практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують аспіранти (Усього – 100 балів)

Поточний контроль										
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Сума
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

Виконання індивідуального завдання – до 20 балів

Екзамен – до 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

<https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-KNUTKiT-2019-1.pdf>

2. Положення про академічну доброчесність у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого

https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/Polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf

3. Концепція освітньої діяльності за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за третім (освітньо-творчим) рівнем вищої освіти

<https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/konts.od-021-DM.pdf>

4. Вимоги до підготовки та оформлення наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва.

<https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/Vymohy-do-pidhotovky-ta-oformlennia-naukovoho-obhruntuvannia-tvorchoho-mystetskoho-proiektu.pdf>

5. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого» (п. 7).

Рекомендована література

Базова

Безгін О., Успенська О. Методичне забезпечення вітчизняного мистецько-освітнього простору: досвід підготовки докторів мистецтва // Культурологічна думка. 2022. № 21. С. 168-178. DOI: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-21-2022-1.168-178>

Безгін О. Флорентійські принципи для підготовки доктора мистецтва // Культурологічна думка. 2020. № 18. С. 147-155. DOI: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-18-2020-2.147-155>

Капелюшний А. Практична стилістика української мови : навчальний посібник. Вид. 2-е, переробл. Львів : ПАЮ, 2007. 400 с.

Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування : практичний словник-довiдник. Львів : ПАЮ, 2002. 576 с.

Клековкін О. Історіографія театру: напрями. Школи. Методи. Постаті: навч. посіб. Київ, 2017.

Клековкін О. Театр при столику. Методологія театрознавства: подорожній щоденник. К., 2013.

Клековкін О. Ю. Театрознавство: предметне поле: Навчальний посібник / КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : Арт Економі, 2019. 128 с.

Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Метод. посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с. URL: http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Klekovkin-ART_Methodology-text.pdf

Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи: навч. посібник для вищих музичних навчальних закладів. Київ, 2008. – 94 с.

Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Кондор, 2003. 192 с.

Кудінов І. О. Основи наукового цитування. 64 с. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czitivannya.pdf>

Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf

Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. 117 с.

Мриглод О. І. Наукометрія // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. URL: <https://esu.com.ua/article-70714>

Ніколаєва Л. М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посібник. Львів : Львівська національна музична Академія ім. М. Лисенка, 2003. 171 с.

Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ/ за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Правила укладання бібліографічного опису для Списку використаних джерел у дисертаціях з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/dstu_8302_2015.pdf

Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах : Лист МОН № 1/11-8681 від 15.08.2018 року. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

Ржевська М. Мистецькі докторські програми: закордонний досвід // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрямок: Мистецтвознавство. 2023. Том 46. С. 245-252. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v46i.704>

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 5-е вид., стер. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Допоміжна

Бахтін М. Проблема тексту в лінгвістиці, філології та інших гуманітарних науках. Переклад Марії Зубрицької // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 318-323.

Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім., післямова та коментарі О. Погорілого. Київ : Основи, 1998. 534 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>

Гусерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки / пер. з нім. Харків : Фоліо, 2018. 384 с.

Гадамер Г.-Г. Істина і метод. / Пер. з нім. О. Мокровольського. Київ : Юніверс, 2000. Том 1: Герменевтика I: Основи філософської герменевтики. 464 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Istyna_i_metod_t1.pdf

Дерріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук. Переклад Марії Зубрицької та Христини Сохоцької // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 457-477.

Еко У. Як написати дипломну роботу: гуманітарні науки / пер. під ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu.pdf

Квіт С. М. Основи герменевтики : Навч. посіб. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 192 с.

Клековкін О. Школа Ростислава Пилипчука // Науковий вісник КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого. Київ, 2016. Вип. 19.

Константинов М. Кіносеміотика Юрія Лотмана / ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Горішні Плавні, 2019. 328 с.

Копиця М. Д. Епістологія в лабіринтах музичної історії : монографія. Київ : Автограф, 2008. 528 с.

Кун Т. Структура наукових революцій. Київ : Port-Royal, 2001. 228 с. <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>

Лисий В. Категорії і поняття, їхнє співвідношення // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2012. Випуск 15. С. 22–28. URL: http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/15_2012/5.pdf

Мартинюк Т. В. Міждисциплінарні методологічні тенденції в українській музичній регіоніці // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 129. Київ, 2020. С. 26-40. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219664>

Ортега-і-Гассет Х. Вибрані твори / пер. з ісп. В. Бурггардта, В. Сахна, О. Товстенко. Київ : Основи, 1994. 420 с.

Поппер К. Логіка наукового відкриття: Огляд деяких фундаментальних проблем / пер. з англ. під кер. О. Є. Оліфер // Актуальні проблеми духовності : зб. наук. праць. Кривий Ріг. 2021. Вип. 22. С. 170-191. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/apd/article/view/4462/4201>
DOI: <https://doi.org/10.31812/apd.v0i22.4462>

Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з фр. Київ : Основи, 1998. 669 с.

Тукова І. Музика і природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох (XVII – початок ХХІ століття). Харків : Акта, 2021. 453 с.

Фізер І. Постмодернізм: post/ante/modo // Наукові записки НаУКМА. Філологія.

1998. т. 4. С. 43-47.

Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. Київ : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. 326 с.

Шип С. В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні поняття // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2020. Вип. 129. С. 9-25. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219655>

Dewey J. Studies in Logical Theory. Chicago : The University of Chicago Press, 1903. XIV+388 p. URL: <https://www.gutenberg.org/files/40665/40665-h/40665-h.htm>

Flinders M. How to write a scientific paper.: URL: <https://conservationbytes.com/2012/10/22/how-to-write-a-scientific-paper/>

Інформаційні ресурси

Національна електронна науково-інформаційна система НАУКА. URL: <https://nauka.gov.ua>

Офіційний сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. <https://www.etnolog.org.ua/>

Офіційний сайт Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України. <http://www.mari.kiev.ua/>

Офіційний сайт Інституту культурології НАМ України. <https://icr.org.ua/>

«Енциклопедія Сучасної України» (багатотомне науково-енциклопедичне видання Інституту енциклопедичних досліджень НАН України). <https://esu.com.ua>

Відкриті освітні ресурси. URL: <https://www.library.kpi.ua/open-educational-resources/>

Відкриті підручники. URL: <https://open.umn.edu/opentextbooks>

Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень / Є. Ніколаєв. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/?fbclid=IwAR3iJuvbs331-hYF2ciKXPZGzAIKDnuN-GYP78xpJynDjRkRFWLS3olbDBQ>

Журнал «Наука та метрика». URL: <https://nim.media/>